

XII Bruno Sarlin -seminaari 8.12.2016

Kohti uuden sukupolven hyvinvointimallia

Huoltaja-säätiö järjestää seminaarin yhteistyössä Sosiaalipoliittisen yhdistyksen kanssa

Tilaisuuden avaus: **Mitä annettavaa Bruno Sarlinin vuosisadan takaisilla ajatuksilla köyhäinhoidosta on tähän aikaan?**

Harri Jokiranta, Huoltaja-säätiön hallituksen puheenjohtaja

Arvoisat seminaarin osanottajat

Kutsun ingressissä Lea Suoninen-Erhiö on hyvin koonnut päivän teemaa Bruno Sarlinin ja Pekka Kuusen ajatusten kautta tähän päivään. Kun tänään katsomme maailman muutosta ja erityisesti sosiaalihuollon toimintakentän turbulenssia, on helppoa nähdä, että olemme toisenlaisen ajan kynnyksellä tai ehkä paremminkin olemme jo siirtyneet sosiaalipolitiikan ja laajasti ajateltuna hyvinvoinnin toiseen, uuteen aikaan.

Historia ei suoranaisesti toista itseään, historiaa on kuitenkin hyvä kuulla. Huoltaja-säätiön sähköisestä artikkelipankista löytyy mm. mittava aineisto Köyhäinhoitolehden artikkeleita vuosilta 1912–1916 sekä Huoltaja-lehden artikkeleita vuosilta 1921–1969. Aineisto itsessään on rikasta dokumentaatiota sosiaalihuollon historiasta ja muutoksesta.

Köyhäinhoitolehden näytenuumeron (1912) lukijalle kohdennetussa osiossa tarkastellaan köyhäinhoitoa ilmiönä ja käytäntönä – aikansa kontekstissa tokikin. Kirjoituksen tekijän oletan olevan Bruno Sarlin, vaikka tätä ei suoranaisesti tekstissä mainita. Kirjoituksen merkitystä mielestäni alleviivaa se, että se on tarkoitettu uuden lehden ”markkinapuheenvuoroksi” alan ammattilaisille ja näin muodoin aikalaispuheenvuoroksi avaamaan keskustelua.

Perusteltuna lähtökohtana köyhäinhoidon olemuksesta Sarlin toteaa, että

Köyhäinhoitokin, sekä yleinen että yksityinen, on yhteiskunnallista rakennustyötä, vieläpä sellaista, joka ei jätä ainoatakaan kansalaista koskemattomaksi.

Aikansa kuntien todellisuutta tämän ylevän päämäärän toteuttamisessa Sarlin kuvaa ”erinäisiltä kuntalaisilta tiedusteltuaan heidän käsitystään köyhäinhoidon tehtävästä” seuraavasti:

Köyhäinhoito on asetettu, niin sanotaan, lieventämään hätää ja puutetta, pelastamaan valistuneen, kristillisen yhteiskunnan kärsiviä jäseniä kuolemasta nälkään ja hoidonpuutteeseen.

Tämä ei kuitenkaan tyydytä köyhäinhoidon kuvana ja perustana aikansa pioneeria. Hän hakee syvempää ymmärrystä ja kun referenssinä ovat ne ”joiden silmä on kantanut syvemmälle ja ymmärrys avartunut tajuamaan kaikessa syyn ja seurauksen järkähtämätöntä lakia”, hän kirjoittaa ajatuksensa seuraavasti:

Köyhäinhoito ei saa tyytyä, (sanovat he puolestaan,) vain hädän lieventämiseen: sen on sitä poistettava ja pyrittävä ehkäisemään sen syitä ja syntyä, kykenemättömyyttä, kodin- ja työnpuutetta, juoppoutta, laiskuutta, huikentelevaisuutta: sanalla sanoen kaikkia niitä yhteiskunnallisia epäkohtia ja yleisiä paheita, joiden seurauksena köyhäinhoito juuri esiintyy.

Näin koottuna silloin kehittymässä olleen köyhäinhoidon tehtävä laajenee ”hätäntyneen yksilön hetkellisestä hoiteluista moninaisia yhteiskuntaelämän varjopuolia käsitteleväksi reformityöksi”.

Ajatus köyhäinhoidon tehtävästä vankistuu ja kun pyritään korkeampiin päämääriin, ”ohjelmansa ylimmäksi pykäläksi asettuu koko kansakunnan onni ja menestys, sen yleinen vapauttaminen köyhyyden kurjuudesta”.

Sanalla sanoen: köyhäinhoidon korkein määrä on oleva köyhyydettömyys, köyhäinhoidon asteittainen itsensä tarpeettomaksi tekeminen.

Arvoisat seminaarin osallistujat, asiantuntijat. Uuden Köyhäinohitolehden lukijalle osoitettua kirjoitusta ei ole tarkoituksenmukaista tarkemmin avata tai kommentoida. Tämän päivän seminaarin ohjelma tekee sen hyvin.

Toivotan teidät kaikki tervetulleiksi jatkamaan vahvaa keskustelua hyvinvoinnin ja sosiaalisen ilmiöistä.

Kiitokset Huoltaja-säätiön puolesta Sosiaalipoliittiselle yhdistykselle hyvästä yhteistyöstä – olemme yhdessä tuottaneet hyvän aikalaispuheenvuoron!